

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie III./2016
Plénium

Uznesenie:

spisová značka	PL. ÚS 53/2015
populárny názov	Zmena podmienok pre zápis do zoznamu advokátov
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o súlade právnych predpisov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2
analytická právna veta	Neprijatie dôsledných intertemporálnych ustanovení zákonodarcom, ktoré by zúžili aplikáciu napadnutého ustanovenia zákona o advokácii, nevedie k porušeniu označených ústavných práv jednotlivcov takým závažným spôsobom, ktorý by odôvodňoval zrušenie napadnutého ustanovenia zákona o advokácii ústavným súdom. Zákonodarca totiž v zákone o advokácii zabezpečil efektívne procesné záruky súdneho prieskumu splnenia podmienok výkonu advokácie a to prostredníctvom všeobecných súdov, ktoré pri výklade a aplikovaní právnych predpisov majú pristupovať k takému právnemu výkladu, ktorý by bol ústavne konformný a ústretový nielen k základným právam a slobodám jednotlivcov, ale i k rešpektovaniu základných princípov právneho štátu.
skutkový stav a základné fakty	Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 16. marca 2015 doručený návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej aj „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania o súlade § 3 ods. 1 písm. b) v časti vety za bodkočiarkou zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 335/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 586/2003 Z. z.“ alebo „zákon o advokácii“), s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a s čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Podľa napadnutého ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b) zákona o advokácii v znení zákona č. 335/2015 Z. z. „Komora zapíše do zoznamu advokátov na písomnú žiadosť do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia toho, kto získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte

	<p>vysokej školy v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak žiadateľ získal vysokoškolské vzdelanie najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby v oboch stupňoch získal vzdelanie v študijnom odbore právo...“.</p> <p>Zo znenia napadnutého ustanovenia vyplýva, že dotknutá osoba – advokátsky koncipient musí preukázať pri podaní žiadosti o zápis do zoznamu advokátov okrem iných podmienok aj získanie vysokoškolského vzdelania v študijnom odbore právo v oboch stupňoch.</p> <p>Protiústavnosť napadnutého ustanovenia podľa navrhovateľa spočíva v tom, že takáto právna úprava nerešpektuje legitímne očakávania advokátskych koncipientov zapísaných v zozname advokátskych koncipientov, ktorí získali vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v inom študijnom odbore ako študijný odbor právo pred prijatím tohto zákona, pretože im bráni, aby po vykonaní praxe advokátskeho koncipienta a úspešnom vykonaní advokátskej skúšky boli zapísaní do zoznamu advokátov.</p> <p>Namietaná právna úprava podľa navrhovateľa odníma osobám, ktoré sa stali advokátskymi koncipientmi pred jej prijatím, legálne nadobudnuté právo a legitímne očakávanie po vykonaní praxe advokátskeho koncipienta a úspešnom vykonaní advokátskej skúšky byť zapísaný do zoznamu advokátov v súlade s dovtedy platným právom, t. j. podľa navrhovateľa ide o zásah vo forme pravej retroaktivity, ktorá je v právnom štáte aj s odkazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu neprijateľná.</p> <p>Namietaná právna úprava je podľa navrhovateľa v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože v súvislosti s jej prijatím neboli prijaté aj prechodné ustanovenia, ktoré by jej retroaktívnu pôsobnosť vylúčili. Vzhľadom na uvedené podľa navrhovateľa prijatá právna úprava (napadnuté ustanovenie) nespĺňa kritérium proporcionality zásahu z dôvodu, že jej prijatie a aplikácia nie sú nevyhnutné aj vo vzťahu k osobám, ktoré už vykonávajú prax advokátskeho koncipienta v dobrej viere (legitímnom očakávaní) a nespĺňajú podmienku ustanovenú v napadnutom ustanovení, že po ukončení praxe a úspešnom zložení advokátskej skúšky budú zapísané do zoznamu advokátov, t. j. bude im umožnený výkon advokácie.</p> <p>Napadnuté ustanovenie podľa navrhovateľa taktiež obmedzuje prístup k určitej profesionálnej realizácii osôb, ktorá spadá pod ochranu čl. 19 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 8 ods. 1 dohovoru, t. j. má vplyv alebo zasahuje do realizácie práv vyplývajúcich z uvedených článkov ústavy a dohovoru.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pre posúdenie ústavnej konformity napadnutého ustanovenia ústavný súd stabilne využíva ako základnú interpretačnú metódu pri výklade ústavnosti zásahu do ľudských práv test proporcionality spočívajúci v skúmaní troch kritérií: 1. kritéria vhodnosti (skúmanie otázky existencie dostatočne dôležitého cieľa a racionálnej väzby medzi napadnutým ustanovením a cieľom, t. j. obmedzenie práva musí byť spôsobilé dosiahnuť určitý legitímny cieľ), 2. kritéria potrebnosti (skúmanie, či neexistuje iný prostriedok rovnakej účinnosti, ktorý by dané právo obmedzoval menej) a 3. kritéria proporcionality v užšom slova zmysle (skúmanie rovnováhy medzi kolidujúcimi hodnotami, t. j. dotknutými základnými právami či verejným záujmom).</p> <p>Zákonodarcom ustanovená podmienka vzdelania v napadnutom ustanovení je odôvodnená verejným záujmom na riadnom výkone spravodlivosti. Intenzita tohto verejného záujmu a jeho povaha spočívajúca v záujme poskytnutia účinnej ochrany práv a právom chránených záujmov tretích osôb prostredníctvom advokátov pri realizácii práva na súdnu a inú právnu ochranu môže podľa ústavného súdu legitimovať paušálne obmedzenie prístupu k výkonu advokácie. Pri skúmaní zákonodarcom zvoleného prostriedku obmedzenia základného práva na súkromie a základného práva na slobodnú voľbu povolania z pohľadu šetrnosti tohto prostriedku vo vzťahu k označeným základným právam je potrebné poukázať predovšetkým na skutočnosť, že voľba povolania je výsledkom aktivity iniciovanej slobodným rozhodnutím jednotlivca, t. j. sám jednotlivec v tomto prípade rozhoduje o tom, či sa v záujme dosiahnutia možnosti výkonu advokácie je/nie je ochotný podriadiť zákonodarcom ustanoveným obmedzeniam, ktoré sú podľa ústavného súdu s ohľadom na ich legitímny cieľ úplne akceptovateľné. Navrhovateľ napokon sám vo svojom</p>

návrhu splnenie kritéria vhodnosti a kritéria potrebnosti pri napadnutom ustanovení nijako nerozporoval, ba, naopak, konštatoval ich splnenie.

Navrhovateľ namietá, že napadnuté ustanovenie podľa neho nespĺňa kritérium proporcionality, t. j. v podstate nenapáda myšlienku zavedenia vzdelanostnej podmienky výkonu advokácie, ale spôsob vykonania tejto zmeny, pričom svojvôľa zákonodarcu má podľa neho spočívať v tom, že si neuvedomil všetky dopady tohto kroku.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že sprísnenie podmienok odbornosti na výkon advokácie napadnutým ustanovením nepôsobí samoúčelne, ale má garantovať kvalitu poskytovaných služieb, a preto sa toto opatrenie zákonodarcu nejaví ako nadmerne tvrdé alebo neproporcionálne v porovnaní s dôležitosťou a vážnosťou konkurujúceho verejného záujmu na účinnej a kvalifikovanej ochrane práv a právom chránených záujmov tretích osôb, ktorými sú služby advokácie využívané.

Podľa názoru ústavného súdu s ohľadom na obsah zmien prijatých zákonom č. 335/2012 Z. z. (zmeny týkajúce sa fungovania orgánov komory, sprehrádnújúce disciplinárne konanie, rozširujúce právomoci advokáta pri výkone advokácie, upravujúce podmienky prezentácie advokátskeho povolania, meniace podmienky výkonu praxe advokátskych koncipientov) nemožno konštatovať, že týmto zákonom došlo k zásadnej koncepcnej zmene zákona o advokácii, keďže ním zákonodarcu len precizuje niektoré ustanovenia spôsobujúce problémy v aplikačnej praxi. Účel tejto novely zákona o advokácii napokon predkladateľ definoval sám v dôvodovej správe k zákonu č. 335/2012 Z. z., v ktorej v rámci všeobecnej časti uviedol: „*Návrh zákona v naznačených oblastiach reaguje na niektoré požiadavky aplikačnej praxe a precizuje platnú právnu úpravu tak, aby nedochádzalo k výkladovým rozdielnostiam, ktoré sťažujú dosiahnutie jej účelu.*“ Aj v prípade napadnutého ustanovenia ide len o precizovanie právnej úpravy, keďže cieľom zákonodarcu pri uvedenej zmene, ktorý možno vyvodit' jednak z historického vývinu podmienok výkonu advokácie, predovšetkým podmienky vzdelania, ale i z dôvodovej správy k tomuto zákonu, je zamedziť praxi obchádzať účel uvedeného zákona, ktorým je poskytovanie kvalifikovanej ochrany právam a právom chráneným záujmom pri realizácii práva na súdnu a inú právnu ochranu.

Zo znenia napadnutého ustanovenia podľa ústavného súdu nevyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo vytvoriť navrhovateľom prezumovaný priestor pre spätné pôsobenie tejto podmienky, naopak, posunutie účinnosti napadnutého ustanovenia zákonodarcom až o dva roky odo dňa prijatia zákona č. 335/2012 Z. z. na 1. január 2015 skôr indikuje vytváranie priestoru pre realizáciu legitímne nadobudnutých práv a oprávnení dotknutých osôb až do dňa nadobudnutia účinnosti tohto ustanovenia zákona.

Osoby zapísané v zozname advokátskych koncipientov v čase prijatia zákona č. 335/2012 Z. z., ktoré nespĺňajú podmienku nadobudnutia vzdelania v odbore právo v oboch stupňoch, ktoré nestihli v uvedenej dvojročnej lehote splniť podmienky ustanovené v § 3 ods. 1 písm. b) zákona o advokácii (napr. objektívne nestihli vykonať trojročnú advokátsku prax podľa zákona o advokácii v znení platnom do prijatia zákona č. 335/2012 Z. z.), sa po prijatí napadnutého ustanovenia nachádzajú v odlišnej právnej situácii. Uvedení advokátski koncipienti v čase ich zápisu do zoznamu advokátskych koncipientov nadobudli legitímnu nádej, resp. očakávanie, že po splnení zákonných podmienok v tom čase platného zákona o advokácii nadobudnú právo byť zapísaní do zoznamu advokátov, avšak tu je potrebné poukázať na skutočnosť, že ich legitímna nádej je, ako už bolo uvedené, v istej miere založená na konaní, ktoré má charakter obchádzania zákona.

Ústavný súd už vyslovil, že „Legislatívne opomenutie je stav, keď zákonodarcu pozitívne upravujú určitú oblasť spoločenských vzťahov opomenul niektoré významné prvky tejto právnej úpravy. Zákonodarcu teda pri legislatívnom opomenutí reguluje určitú oblasť nekompletne, fragmentárne, opomínajúc právny komponent, ktorý je želateľný z hľadiska integrity daného inštitútu, resp. ústavnosti. Ústavné súdy za určitých okolností riešia situáciu legislatívneho opomenutia buď derogáciou z pozície negatívneho zákonodarcu, alebo ústavne konformným výkladom. Všeobecný súd nesmie pri rozhodovaní odmietnuť spravodlivosť ani v prípade nepravej medzery v práve. Ústavný súd však v rámci

abstraktnej kontroly môže konštatovať, že ide o legislatívne opomenutie, a eventuálne ho riešiť derogačným apelom na zákonodarcu. Môže však taktiež, využíjúc aj perspektívu všeobecného súdu aplikujúceho dané ustanovenia, vykonať záväzný ústavné konformný výklad (PL. ÚS 23/05).“.

Ústavný súd taktiež vo svojej judikatúre konštatoval, že zrušenie súvisiaceho ustanovenia kvôli protiústavnosti legislatívneho opomenutia je právnym nástrojom aplikovateľným len proti extrémnej nesúladnosti s ústavou (m. m. PL. ÚS 23/05).

V danom prípade ale podľa názoru ústavného súdu o extrémny prípad opomenutia nejde, keďže konečným možným (nie však nevyhnutným) dôsledkom zistenej zmeny vo vzťahu k advokátskym koncipientom zapísaným v zozname advokátskych koncipientov pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 335/2012 Z. z. a nespĺňajúcich podmienku vysokoškolského vzdelania v študijnom odbore právo v oboch stupňoch je rozhodnutie predsedníctva Slovenskej advokátskej komory podľa § 12 ods. 7 zákona o advokácii o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátov pre nesplnenie podmienky ustanovenej v napadnutom ustanovení advokátskym koncipientom, ktorého obsahové náležitosti sú ustanovené v § 11 ods. 3 zákona o advokácii a ktoré je preskúmateľné všeobecným súdom na základe žaloby podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo). Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca v zákone o advokácii zabezpečil efektívne procesné záruky súdneho prieskumu splnenia podmienok výkonu advokácie, t. j. vstupu do uvedených profesijných služieb. Je pritom úlohou všeobecných súdov, aby pri výklade a aplikovaní právnych predpisov pristupovali k takému právnemu výkladu, ktorý by bol ústavné konformný a ústretový nielen k základným právam a slobodám jednotlivcov, ale i k rešpektovaniu základných princípov právneho štátu.

Zrušením napadnutého ustanovenia v súlade s navrhovateľom špecifikovaným petitom by sa znemožnilo dosiahnutie uvedeného legitímneho cieľa, opätovne by sa otvorila možnosť pre obchádzanie účelu zákona, čo je zásah, ktorý nemožno odôvodniť tým, že v dôsledku prijatia napadnutého ustanovenia pravdepodobne dôjde k zásahu do označených práv určitej počtom obmedzenej skupiny advokátskych koncipientov, pretože neboli prijaté intertemporálne ustanovenia, ktoré by zúžili aplikáciu § 3 písm. b) zákona č. 335/2012 Z. z.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že návrh generálneho prokurátora na začatie konania o súlade právnych predpisov odmietol.

Odlíšné stanovisko sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej

Podľa môjho názoru však ide o negatívne meritórne rozhodnutie spracované na desiatich stranách. K takémuto typu rozhodnutí – odmietaniu návrhov na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy – som už viackrát vyslovila svoj názor (napr. vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 15/08), v ktorom som okrem iného uviedla: «Rozhodovanie o súlade právneho predpisu s ústavou je jednou z najvýznamnejších právomocí ústavného súdu. Ústavný súd jej uplatnením zasahuje do právneho poriadku spôsobom, ktorý nie je výsledkom štandardného legislatívneho procesu, a preto tento zásah považujem za mimoriadne významný, výnimočný a vážny. Posunutie meritórnych výrokov rozhodnutia o súlade právnych predpisov s ústavou len na úroveň odôvodnenia rozhodnutia v rámci predbežného prerokovania sa mi javí nielen ako chybný a nesprávny postup, ale aj ako postup, ktorý nie je v súlade s čl. 125 ústavy a aj s § 41 zákona o ústavnom súde... Ak sa ústavný súd chcel k veci meritórne vyjadriť v rozsahu a spôsobom, ktorý prezentoval v odôvodnení „odmietajúceho“ uznesenia, mal podľa mňa prijať návrh na ďalšie konanie...» Na tomto názore aj naďalej trvám.

Kľúčovým problémom v návrhu je absencia prechodného ustanovenia v zákone o advokácii. Podľa môjho názoru absenciu prechodného ustanovenia nemožno vyhodnotiť ako legislatívne opomenutie tak, ako ho vyhodnotila väčšina pléna; táto absencia ním jednoducho nie je a ani nemôže byť, čo musí byť jasné každému, legislatívcovi, o to viac zákonodarcovi, a nemalo by to byť cudzie ani ústavnému súdu. Ak prechodné ustanovenie v novej právnej úprave nie je (t. j. chýba), od nadobudnutia jej účinnosti sa postupuje podľa novej právnej úpravy.

V tejto súvislosti je podľa mňa nanajvyššie nenáležité argumentovať judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej ústavný súd už vyslovil, že „Legislatívne opomenutie je stav, keď zákonodarca, pozitívne upravujúc určitú oblasť spoločenských vzťahov, opomenul niektoré významné prvky tejto právnej úpravy. Zákonodarca teda pri legislatívnom opomenutí reguluje určitú oblasť nekompletné, fragmentárne, opomínajúc právny komponent, ktorý je želateľný z hľadiska integrity daného inštitútu, resp. ústavnosti. Ústavné súdy za určitých okolností riešia situáciu legislatívneho opomenutia buď derogáciou z pozície negatívneho zákonodarcu, alebo ústavne konformným výkladom. Všeobecný súd nesmie pri rozhodovaní odmietnuť spravodlivosť ani v prípade nepravej medzery v práve... Môže však taktiež, využívajúc aj perspektívu všeobecného súdu aplikujúceho dané ustanovenia, vykonať záväzný ústavne konformný výklad (PL. ÚS 23/05).“.

Podľa môjho názoru nesedí ani „ponuka“, že „ústavný súd... v rámci abstraktnej kontroly môže konštatovať, že ide o legislatívne opomenutie, a eventuálne ho riešiť derogačným apelom na zákonodarcu“, pretože tomuto kroku sa ústavný súd vo vzťahu k zákonodarcovi priamo vyhol tým, že návrh odmietol.

Väčšina pléna podľa mňa nielenže nesprávne vyhodnocuje absenciu prechodného ustanovenia ako legislatívne opomenutie, ale túto svoju mylnú „premisu“ aj ďalej rozvíja, keď na preklopenie tohto, pre väčšinu pléna legislatívneho opomenutia, ďalej „ponúka“, „využívajúc aj perspektívu všeobecného súdu aplikujúceho dané ustanovenia“, ako riešenie „vykonať záväzný ústavne konformný výklad“, zrejme v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého „výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou“. Takáto ponuka na riešenie existujúceho naozaj ústavného problému nie je akceptovateľná ani pri pripustení najvyššej miery aktivizmu orgánov súdnej moci, ktorý sa za určitých podmienok môže zmeniť až na svojvôľu.

Odlíšne stanovisko sudcu Ladislava Orosza

Výhrady procesno-právneho charakteru

Nespochybnujem, že jedným z dôvodov na odmietnutie návrhu na začatie konania je podľa dikcie § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj jeho zjavná neopodstatnenosť, ku ktorej ústavný súd môže dospieť len vtedy, ak aspoň rámcovo preskúma návrh z vecného hľadiska. Slovné spojenie „zjavne neopodstatnený“ použité v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri rešpektovaní základných pravidiel jazykového výkladu však umožňuje pri predbežnom prerokovaní odmietnuť len taký návrh na začatie konania, ktorý je očividne (na prvý pohľad) zjavne neopodstatnený. V praxi pléna ústavného súdu, ale aj viacerých jeho senátov sa však v ostatnom období výrazne prejavuje tendencia odmietat' ako zjavne neopodstatnené v zásade všetky návrhy na začatie konania, ktorým nemožno vyhovieť. V dôsledku tohto postupu sa komplexné vecné preskúmanie návrhov na začatie konania v rozpore so zákonom presúva zo štádia konania vo veci samej do štádia predbežného prerokovania, ktoré sa uskutočňuje „na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa...“ (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a teda okrem iného aj bez procesných záruk, ktoré poskytujú konanie vo veci samej.

Z obsahu oponovaného uznesenia celkom zjavne vyplýva, že ide o (negatívne) meritórne rozhodnutie, v ktorom väčšina pléna reaguje a vysporiadava sa v zásade so všetkými výhradami, ktoré generálny prokurátor vo svojom návrhu vzniesol proti napadnutému ustanoveniu zákona o advokácii, t. j. ide zjavne o meritórne rozhodnutie, ktoré by mal ústavný súd vydať vo forme nálezu po predchádzajúcom prijatí návrhu generálneho prokurátora na ďalšie konanie.

Výhrady hmotno-právneho charakteru

Na rozdiel od väčšiny pléna ústavného súdu sa stotožňujem s podstatnou časťou argumentácie generálneho prokurátora a zastávam názor, že napadnuté ustanovenie zákona o advokácii je minimálne v rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je integrálnou súčasťou generálneho princípu právneho štátu, ktorý je garantovaný prostredníctvom čl. 1 ods. 1 ústavy.

Rovnako ako generálny prokurátor mám ústavne relevantné výhrady proti tomu, že táto nová právna úprava sa má vzťahovať aj na osoby, ktoré sa stali advokátskymi koncipientmi pred jej prijatím, t. j. proti tomu, že sa má aplikovať so spätnou účinnosťou. Súhlasím totiž s argumentáciou generálneho prokurátora,

	<p>podľa ktorej týmto osobám „Namietaná právna úprava odníma... legálne nadobudnuté právo a legitímne očakávanie v súlade s dovtedy platným právnym stavom, že po splnení dovtedy platných a účinných podmienok sa stanú advokátmi. Zastávam názor, že ide o zásah do týchto práv vo forme pravej retroaktivity, ktorá je v právnom štáte, aj s odkazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu, neprijateľná.“</p> <p>Väčšina pléna ústavného súdu v zásade nespochybňuje tvrdenie generálneho prokurátora, že napadnutá právna úprava by sa mohla uplatňovať aj retroaktívne, ale snaží sa ju „zjemniť“ argumentom, že „<i>namietaná neústavnosť nie je spôsobená priamo napadnutým ustanovením, ale eventuálnym legislatívnym opomenutím...</i>“ (s. 19), poukazujúc pritom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu, ktorej súčasťou je aj právny názor, podľa ktorého „zrušenie súvisiaceho ustanovenia kvôli protiústavnosti legislatívneho opomenutia je právnym nástrojom aplikovateľným len proti extrémnej nesúladnosti s ústavou (m. m. PL. ÚS 23/05)...“, pričom „V danom prípade... o extrémny prípad opomenutia nejde...“. S touto argumentáciou nemôžem súhlasiť, a to predovšetkým preto, že v posudzovanej veci ide podľa názoru generálneho prokurátora (ako aj môjho názoru) vo svojej podstate o pravú retroaktivitu (dotknutým osobám sa spätne a pritom bezvýhradne odníma legálne nadobudnuté právo - vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, pozn.), čo väčšina pléna ústavného súdu ani nespochybňuje. Za týchto okolností v konečnom dôsledku oponované uznesenie predstavuje minimálne nepriamo zásadný prielom do doterajšej judikatúry ústavného súdu, ktorá síce za určitých okolností akceptuje tzv. nepravú retroaktivitu, nie však pravú spätnú účinnosť.</p> <p>Protirečivo vyznieva aj argumentácia väčšiny pléna ústavného súdu, v zmysle ktorej by (spätnej) aplikácii napadnutej právnej úpravy na osoby, ktoré boli do zoznamu advokátskych koncipientov zapísané pred jej prijatím, mohli „zabrániť“ aj všeobecné súdy v rámci správneho súdnictva, ktoré by mohli uplatniť v týchto veciach výklad, ktorý „<i>by bol ústavne konformný a ústretový nielen k základným právam a slobodám jednotlivcov, ale i rešpektovaniu základných princípov právneho štátu</i>“ (s. 22). Ak už totiž ústavný súd v rámci konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o veci koná a rozhoduje o ústavnosti napadnutého ustanovenia akéhokoľvek zákona, a teda aj zákona o advokácii, pričom dospeje k záveru, že ústavné pochybnosti o ňom možno rozptýliť jeho ústavne konformným výkladom, tak ho nesmie ponechať na všeobecné súdy, ale podať ho vo svojom meritórnom rozhodnutí. To však ústavný súd v oponovanom uznesení neurobil, a preto si podľa môjho názoru nesplnil úlohy, ktoré mu ústava a zákon v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy ukladá.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 23/05, II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 10/99, I. ÚS 53/01, PL. ÚS 12/01, PL. ÚS 9/04, PL. ÚS 22/06, III. ÚS 58/08, III. ÚS 273/08, PL. ÚS 110/2011</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 335/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)</p> <p>zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na nedotknuteľnosť osoby, súkromia</p> <p>aplikácia právnych noriem-súladná</p> <p>advokát, advokácia</p> <p>právny štát</p> <p>práva a slobody – hospodárske, sociálne a kultúrne práva-právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť</p> <p>výklad (interpretácia)-reštriktívny</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.